

3. A helyi egyház autonómiája

Mit jelent az *autonómia* szó? Két görög szó összetételéből származik, amelyek jelentése: *ön és törvény*. Az autonómia tehát azt jelenti, hogy valaki saját magának a törvénye, saját magát kormányozza, saját maga fölött uralkodik.

A teológiai gondolkodásban ha egy embert öntörvényűnek nevezünk, az rossz. Az autonóm ember saját maga fölött uralkodik, azaz elszakadt Istentől és az Ő Igéjétől, amely Jézus Krisztusban van. Az ember autonómiája azt jelenti, hogy saját maga fölött uralkodik, mégpedig saját szentségtelen, bibliátlan gondolatai és kívánságai szerint.

Ám ha a teológiában az egyházra mondjuk, hogy autonóm, az pozitív értelemben áll. Az egyház autonómiája nem a tisztségviselők vagy az egyháztagok autonómiája, hanem az egyházé. Az egyház autonómiája

Autonómia
Krisztus és az Ige
tekintélye alatt

vagy önkormányzata nem zárja ki Istent és Jézus Krisztusban való Igéjét. Ez az autonómia Istenben és Jézus Krisztusban az Ő Igéje alatt értelmezendő.

Az egyház autonómiájáról szólva ugyanakkor kizárunk olyan feleket, amelyek nem uralkodnak az egyházon, nem kormányozzák azt, és nem szabnak számára törvényeket. Az egyház fölött nem uralkodik a hamis egyház vagy egy zsarnokivá váló felekezet. Az egyház fölött nem uralkodik, és nem is szabad uralkodjon az állam vagy egy kultúra, legyen szó modern vagy történelmi kultúráról. Az egyházon nem uralkodik a család, az iskola vagy az üzleti élet. Az egyház autonóm Jézus Krisztus alatt, aki meghatározza a szabályait.

A helyi egyház autonómiájának tipikus kifejezése:

a helyi egyház Jézus Krisztus testének teljes megjelenése egy bizonyos helyen.

Ez segít, hogy helyesen lássuk a kérdést: a helyi egyház autonómiája abból fakad, hogy az Jézus Krisztus testének teljes manifesztációja.

1. Jézus királyi uralma

A helyi egyház autonómiájával kapcsolatban három alapelvet állapíthatunk meg. Az első nem más, mint Jézus Krisztus királyi uralma az egyház és a helyi egyház fölött. Az Ézsaiás 9:6 alapján („az uralom az ő vállán lészen”) az egyház kormányzása Jézus Krisztus vállán van. Milyen jó, hogy Őnala van ez a feladat, hiszen Ézsaiás ugyanitt „csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság Atyjának, békesség fejedelmének” nevezi Őt.

Ha Jézus vállán van az uralom, akkor minden rendben van.

Az Efézus 1 végén található képpel élve Jézus Krisztus a feje az egyháznak, az Ő testének, amelyet vére árán váltott meg. A világmindenséget az egyház javára kormányozza, noha elég sok hit kell ennek elhívéséhez, ha éppen rosszul mennek a dolgok.

Krisztus uralma:
királyi ajándék

A második alapelv, hogy Jézus Krisztus uralkodása az Ő királyi ajándéka az egyháznak és a helyi egyháznak. Az egyházon Igéje és Szentlelke által uralkodik, de ugyanerre szolgálnak az egyházi tisztségek is. Említést kell tennünk a pásztorok, presbiterek és diakónusok különleges tisztségéről, valamint a hívők egyetemes tisztségéről is. Mindkét kategória fontos. A különleges tisztségekben és a hívők tisztségében egyaránt a Jézustól kapott ajándékokat és kegyelmet alkalmazzuk.

A harmadik alapelv pedig az, hogy Jézus Király ajándéka elégséges az egyház és a helyi egyház számára. Krisztus az Ő Igéje és Lelke által uralkodik. Ez elégséges az egyház tanításához és életéhez, az igehirdetéshez és a sákramentumokhoz, az egyházkormányzathoz és az istentisztelethez, valamint az egyház vezetősége és tagsága számára.

2. A hívők hármassága

A helyi egyház autonómiája tehát Jézus Krisztus testének egy adott helyen történő, teljes megjelenése. Hadd támasszuk most alá ezt az autonómiát a hívők egyetemes tisztségével! A helyi egyházban minden hívő próféta, pap, és király. Ezt minden egyes hívőnek meg kell értenie magára nézve.

Nem jelentéktelen, feladat nélküli személy vagy. Önmagadban teljesen romlott bűnös vagy, de Jézusban próféta, aki Isten Igéjét szólod. Pap, aki az Ő szolgálatára

Papok, próféták
és királyok

odaszánod magadat. Király, hogy az Ige és a Lélek által uralkodj magadon, érzelmiden, viselkedéseden; uralkodj magad fölött az egyházban, otthonodban, házasságodban – noha mindenben, amit ezen a világon teszel, lesz valami bűn.

Egy igaz egyházban a hívők összessége a próféták társaságát alkotja. Nemcsak különálló próféták, akik végzik saját feladatukat, hanem próféták testülete. A helyi egyház tagjai nemcsak különálló papok, hanem együtt egy szent papság. Nemcsak különálló királyok, hanem egy királyi család tagjai.

Ezt a három tisztséget össze is kapcsolhatjuk. „Ti pedig választott nemzet, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket” (1Pt 2:9). Ez alapján egy helyi egyház szentjei királyi papságot alkotnak: papok és királyok. Az is elmondható róluk, hogy prófétai papság tagjai: próféták és papok. A próféták királyi társaságához próféták és királyok tartoznak.

A helyi egyház tagjai királyi és prófétai papságot alkotnak.

Miközben elismerjük bűnös voltunkat, látnunk kell méltóságunkat is: az egyházban e három tisztség együtt munkálkodik. E tisztségekre nem más kent fel minket, mint Jézus Krisztus Szentlelke. E hármasságban Jézus Krisztus a helyi egyházban iktatott minket be. Rendelkezünk azokkal az eszközökkel, amelyekkel e hármasságban együtt szolgálhatunk Neki. Láthatjuk, hogy a hívők hármassága hogyan vezet a helyi egyház autonómiájához, önkormányzatához – a helyi egyház Jézus Krisztus testének teljes megjelenése.

3. Három különleges egyházi tisztség

A helyi egyház autonómiája mellett a következő érvünket az egyház három különleges tisztségéből merítjük. E három tisztség a pásztor, a presbiter és a diakónus tisztsége. A hívők tisztsége elsődleges és alapvető jelentőségű, a különleges tisztségek pedig ehhez adódnak, és ebből származnak.

Az Efézus 4:11 szerint a mennybement Krisztus tisztségviselőket ajándékozott az egyháznak. Ebben a versben pásztorokról és tanítókról olvasunk, akiket

Krisztus ajándéka: pásztorok,
presbiterek, diakónusok

az Ige másol tanító presbitereknek (1Tim 5:17) vagy hírnököknek nevez (Jel 2–3).

A presbiter vagy kormányzó presbiter tisztségéről is olvasunk (1Tim 3, Csel 14:23, 1Pt 5, Csel 15, Tit 1, Zsid 13, Fil 1:1, Csel 20 stb.) Az 1Timótheus 3 szól a diakónusokról. Itt láthatjuk a követelményeket is, hogy milyenek legyenek ezek a szolgálók. A diakónusi tisztség megalapításáról a Cselekedetek 6 számol be. A Filippi 1:1 pedig nemcsak a presbitereket, hanem a filippi egyház diakónusait is megszólítja.

A helyi egyház jelöli ki a saját tisztségviselőit. A helyi egyház vizsgálja meg őket az 1Timótheus 3 és a Titus 1 elvárásai alapján. A helyi egyház szavaz a tisztségviselőire (pl. Csel 6). A helyi egyház iktatja be a tisztségviselőket

kézzárattal (1Tim 4:14). A tisztségviselők kiválasztása során a helyi egyház több lépésben is egyéb tisztségviselői által munkálkodik.

Az egyházfegyelmet a helyi egyház különösen a presbiterek által végzi. A szegényekről a diakónusok által gondoskodik (Csel 6, 1Tim 5). A pásztorok, tanító presbiterek, követek által tanít. A helyi egyház nemcsak kijelöli a pásztorokat, presbitereket és diakónusokat, hanem a pásztorok, presbiterek és diakónusok saját helyi egyházukat szolgálják. Előttünk áll a helyi egyház autonómiája, Jézus Krisztus testének teljes megjelenése.

4. Az egyház nevei

A helyi egyház autonómiája melletti harmadik érvünk az egyház elnevezéseiben rejlik. A helyi egyház és az egyetemes egyház a Szentírásban egyaránt egyház (az eredeti görög a két fogalomra ugyanazt a szót használja). A helyi és az egyetemes egyház ugyanúgy Isten nyája. A helyi egyház Krisztus teste, miközben a választottak közössége is az.

Az Efézus 2:10 az egyházat Isten alkotásának, teremtésének nevezi. Ez egyaránt vonatkozik minden igaz helyi egyházra és az egyetemes egyházra. Az Efézus 2:15 az egyház tagjait új embereknek, ezzel az egyházat új emberiségnek nevezi. Az új emberiséget nem a mesterséges intelligencia teremti meg, hanem Jézus Krisztus – bár ebben a világban nem ismerik fel Isten fiait és leányait.

A helyi egyház és az igaz, egyetemes egyház egyaránt Isten háznépe. Isten temploma egy helyi gyülekezet, de az egyetemes egyház is. Krisztus menyasszonya minden egyes gyülekezet, de azok közössége is, akik az élet könyvében vannak, amely a Bárányé.

Az egyház, főként a helyi egyház az igazság oszlopa és erőssége (1Tim 3:15). Az oszlop képe nagyon egyértelmű, az erősség pedig az oszlop tetején vagy alján

lévő díszítésre utalhat. Ami fontos, hogy a helyi egyház saját földrajzi környékén oszlopként és erősségként magasra tartja Isten tévedhetetlen igazságát.

Ha ez a helyi egyház hitehagyóvá válik, akkor azon a vidéken az igazság a földre hullik.

Nincs tanúságtétel, nincs világosság: elmozdított egy gyertyatartó. Ugyanaz lesz a helyzet, mint amiről az Ámós 8:11–12-ben olvashatunk: „Ímé, napok jőnek, azt mondja az Úr Isten, és éhséget bocsátok e földre; nem kenyér után való éhséget, sem víz után való szomjúságot, hanem az Úr beszédének hallgatása után. És vándorolni fognak tengertől tengerig és északtól fogva napkeletig. Futkosnak, hogy keressék az Úrnak beszédét, de nem találják meg.” Az emberek keresik Isten Igéjét, de nem találják.

A helyi egyház Krisztus testének egy helyen való teljes megnyilvánulása. Autonóm, és saját környezetében szükséges.

5. Az autonómia jelentősége

Szóljunk most a helyi egyház autonómiájának jelentőségéről. Az 1. fejezetben is láttuk, hogy a misszió célja egy autonóm helyi egyház felállítása. A misszionáriusok tudatosan ezért a célért munkálkodnak. Céljuk, hogy elég embert összegyűjtsenek a hívők tisztségébe, és elég alkalmas embert állítsanak a különleges tisztségekbe, így legalább két presbitert és egy diakónust. Ezután kerülhet sor egy autonóm helyi egyház intézményének megalakítására. A már idézett Cselekedetek 14:23-ban láthattuk, hogy Pál első missziói útja végén presbitereket jelöltek ki az újonnan, a mai Törökország területén megalapított egyházakban.

Korábbi misszionáriusok meghatározták az önállóság három elvét. Egy helyi egyház önmagát kormányozza, önmagát terjeszti a tanúságtétel által, és –

többé-kevésbé, a lehetőségekhez mérten – önfenntartó, noha az utóbbi ponton szóba jöhet egy felekezet vagy egyéb barátok anyagi segítsége. Ha egy missziói munka eljut ide, akkor a misszionárius munkája véget ér, és misszionáriusként továbbáll. Természetesen az autonóm helyi egyház továbbra is kérheti segítségét és tanácsát, és hasznos is az ilyen emberek látogatása és segítsége. Pál is így tett három missziói útja során.

A helyi egyház autonómiája azonban nemcsak a misszió célja, hanem Jézus Krisztusban az egyház dicsősége és méltósága. Ez az autonómia azt jelenti, hogy Jézus Krisztus az evangéliumot a helyi egyház és annak pásztorai által hirdeti. Jézus Krisztus nyáját a helyi egyház és annak presbiterei által felügyeli. Jézus a szegényekről a helyi egyház és annak diakónusai által gondoskodik.

Krisztus dicsősége a helyi
egyházban ragyog

Az önálló helyi egyház egy Jézus Krisztussal. A két thesszalonikai levélben Pál így szólítja meg a thesszalonikai egyházat: „a thesszalonikabeliek gyülekeztének, amely van az Atya Istenben és az Úr Jézus Krisztusban” (1Thess 1:1; vö. 2Thess 1:1). Jézus Krisztus ott jár a gyertyatartók között, amelyek szabadon álló, autonóm gyertyatartók.

Az autonóm helyi egyház nem csupán egy vallásos közösség, nem vesztesek társasága, nem dinoszauruszok csordája. Az autonóm helyi egyház egy gyönyörű, drága, arany gyertyatartó, amely Jézus Krisztus világosságával ragyog. Az igazság oszlopa és erőssége. Ezt kell hinnünk, és ennek az igazságnak a fényében kell szolgálnunk az egyházat.

6. Támadások az egyház autonómiájával szemben

A helyi egyház autonómiája védelmet jelent mindenféle visszaélés és zsarnokság ellen.

A hamis egyház – főként ha régi, nagy és befolyásos – megpróbálja elbitorolni, elragadni a hatalmat. Ezzel az apostolok különösen Jeruzsálemben

A hamis egyház támadása

szembesültek. A hamis egyház azt mondta nekik, hogy ne beszéljenek a halálból feltámadt Jézusról. Az apostolok viszont így szóltak: „Istennek kell inkább engedni, hogynem embereknek” (Csel 5:29; vö. Csel 4:19–20).

A másik fenyegetés a polgári kormányzat fenyegetése. Állítólag ezt a tanítást hirdette Thomas Erastus, egy svájci doktor, így erasztianizmusnak nevezzük.

Ki az egyház királya?

A 17. századi Skóciában nagyon fontos volt ez a kérdés. A Stuart-házi uralkodók elnyomták a skót egyházat, ám a skót egyházi emberek ragaszkodtak Jézus Krisztus királyi jogaihoz.

A földön uralkodó Jakab királynak azt mondták, hogy neki nem az egyház királyának, hanem az egyház tagjának kell lennie. Az egyház királya ugyanis Jézus Krisztus, és remélhetőleg a földi király is az Ő uralma alá tartozik.

A 20. század közepén Adolf Hitler is támadás alá vette az egyház autonómiáját. Elnyomta a német egyházakat és más egyházakat. Ennél is rosszabb lehetett a kommunisták alatt, amint azt Magyarország is megtapasztalhatta. A kommunisták beültették saját embereiket a padokba és a presbitériumokba. A tisztségviselőket és a tagokat különféle módokon nyomás alá helyezték. Ezért is nagyon fontos az egyház autonómiája.

Hadd hozzak elő egy kortárs példát. A kínai kommunista állam módszeresen elnyomja a protestáns egyházakat. Elindította közöttük a Három Autonómia Hazafias mozgalomát. Ez a kínai kommunisták részéről ördögien okos ötlet: átvették az egyház szóhasználatát és gondolatvilágát, hogy azokat kihasználják az egyház ellen. Lényegében ezt mondták a protestáns egyházaknak: „Önkormányzóak, önterjesztőek és önfenntartóak kell legyetek. Ám ez azt jelenti, hogy nem ápolhattok semmiféle kapcsolatot külföldi egyházakkal, főként nem

az amerikaiakkal.” Az egyházak ezt mondták: „De ők a barátaink, akik az evangéliumot hozták nekünk.” A kommunisták így válaszoltak: „Azt hittük, önkormányzatok, önterjesztőek, önfenntartók vagytok. Nemcsak az önállóság három elvéről van szó, hanem annak hazafias változatáról. Ti kínaiak vagytok, mutassátok is ezt meg! Kínában szocialisták vagyunk, nem a nyugathoz tartozunk.” Ördögien ravasz terv.

Az önállóság hármasság alapelve tehát nemcsak az idegen, hamis egyházi befolyást zárja ki, hanem a zsarnoki polgári kormányzat befolyását is. Dániel könyve és a Jelenések könyve egyaránt azt tanítja, hogy a polgári kormányzat jó ajándéka fenevaddá változik, amikor olyan hatalmat ragad meg, amelyet nem Istentől kapott, és elnyomja az egyházat és a helyi egyházakat. Jézus így szólt: „adjátok meg ami a császáré a császárnak, és ami az Istené, az Istennek” (Mk 12:17). Ha az állam elnyomja az egyházat, akkor szándékosan nagyon nehézé teszi a dolgokat az egyház számára, és nehéz lesz kitalálni, mivel tartozunk Istennek, és mivel tartozunk az államnak. Így az állam összezavarja az egyházakat és azok tagjait, így pártoskodást, megosztottságot hoz létre.

Végül még soroljunk fel néhány dolgot, amivel szemben áll a helyi egyház autonómiája. Említést kell tennünk a felekezeti hierarchiáról, ahol a felekezet olyasvalamire szólítja fel a helyi egyházakat, ami nem biblikus.

A nyugati világban, főként annak nyugati szélén nagy problémát jelent a kulturális alkalmazkodás. Az állam és a társadalom nagy része rá akarja kényszeríteni az egyházra és annak tagjaira a saját világnézetét és etikáját. Ez a homoszexualitás elfogadtatásával kezdődött, most pedig – amikor már mindenki kellően érzékenyített – a transzgenderizmust kell lenyelni. És az egyháznak már a társadalomtól és a kultúrától kell vennie a menetparancsot. Azonban az egyház Jézus Krisztus alatt, az Ő Igéje szerint autonóm. Ő adja meg a programunkat, az üzenetünket és a kormányzatunkat.

A világhoz igazodni

Veszélyt jelent az is, amikor némelyek tévesen a család képére akarják átformálni az egyházat. Nem arról van szó, hogy a gyülekezet valakinek az otthonában találkozik, ez önmagában nem rossz. Az Újszövetségben legalább

A család válik mintává

négyszer olvasunk olyat, hogy valakinek az otthonában gyűlt össze az egyház. A probléma az, ha az egyházat a család mintája alapján képzeljük el. Az egyházban az úrvacsora van, a családban viszont salátát és lasagnát esznek. E gondolkodásmód szerint az úrvacsorát le kell hát cserélni lasagnára, tésztára, fásírra vagy bármi másra. Nos, a család csodálatos, az egyház is az, de az egyházat nem teheted olyanná, mint a családod, ahogyan a családot sem pont úgy szervezed meg, mint az egyházat.

Megint mások az egyetemhez, az értelmiséghez akarják igazítani az egyházat. A református hit bátorít a tanításra és a kegyes tudományra, de nem gyakoroljuk az intellektualizmust. Gondoljunk csak egy csapat huszonéves fiatalra,

Intellektualizmus

akiknek sok diplomája van, sokat vitatkoznak, beszélgetnek. Lenézik azt, aki kicsit kevésbé okos, aki nem is ment egyetemre, vagy talán gimnáziumba sem. Pedig az egyházban senki sem másodrendű: Jézus Krisztus tagjaként senki sem alacsonyabb rendű, legyen férfi vagy nő, szolga vagy szabad, értelmiségi vagy nem értelmiségi. Ez az egyház egysége, az egyház autonómiája. Az egyetem jó, de az nem az egyház.

Az egyház nem egy cég

Az egyház autonómiája véd azzal szemben is, hogy ne az üzleti világhoz igazítsuk magunkat. Az üzleti világban van a főnök, a CEO. Van egy igazgatótanács, egy marketingkampány, de az egyházba nem vihetünk be világi marketinget, bár természetesen egy egyház is reklámozhatja magát. Nem dobhatjuk ki a presbítereket, hogy egy igazgatótanácsot hozzunk a helyükre.

Az egyház Jézus Király alatt autonóm. Alkotmányunk és menetparancsunk a Szentírásban áll. A helyi egyház autonóm, hiszen Jézus Krisztus testének teljes megnyilvánulása egy adott helyen.